

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Migrationsdomstolen
Avdelning 1

DOM
2026-06-25
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
UM 12664-25

KLAGANDE

Fahima Ayub Khan,

Ombud:

Juristerna Alexander Troedsson och Maxine Kvarnström

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Migrationsverkets beslut den 21 oktober 2025, bilaga 1

SAKEN

Uppehållstillstånd m.m. enligt utlänningslagen (2005:716)

MIGRATIONSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Migrationsdomstolen prövar inte yrkandet om uppehållstillstånd för ny period.

Migrationsdomstolen bifaller överklagandet och beviljar – med upphävande och ändring av det överklagade beslutet – Fahima Ayub uppehållstillstånd för perioden den 10 december 2024–31 maj 2026.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

YRKANDEN M.M.

Fahima Ayub Khans talan

Fahima Ayub Khan yrkar att beviljas sökt tillstånd. Hon yrkar även att hon ska beviljas uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning till och med den 26 augusti 2026. Hon anför i huvudsak följande. De flesta doktorander i Sverige forskar till 80 procent och undervisar eller utför annan s.k. institutionstjänstgöring till 20 procent. Sådan institutionstjänstgöring är inte en del av forskarutbildningen, men i regel godtas ett sådant upplägg av verket för att uppfylla utlänningslagens krav om att utlänningen ska vara antagen till en utbildning på heltid, trots att själva forskningen endast bedrivs till 80 procent. Detta upplägg innebär att forskarutbildningen genomförs under fem år. Hon är doktorand i lingvistik vid Göteborgs universitet sedan år 2021 och på inrådan av sin arbetsgivare har hon varit tjänstledig från sin institutionstjänstgöring om 20 procent under cirka ett års tid. Detta för att förebygga stressrelaterad ohälsa i slutskedet av avhandlingsarbetet. Hon fortsatte samtidigt att forska på 80 procent.

Doktorander har i flera avseenden andra behov och förutsättningar än studenter på grundnivå och avancerad nivå. En viktig skillnad är att forskarutbildningen i huvudsak består av ett avhandlingsarbete som kostar pengar. För att finansiera forskningen genomför de flesta doktorander utbildningen inom ramen för en doktorandanställning. Enligt högskoleförordningen får en sådan anställning bestå av institutionstjänstgöring. Det innebär att doktorander med doktorandanställning i stället genomför utbildningen på fem år.

Migrationsverket har godtagit att utlänningar med doktorandanställning genomför forskarutbildningen på fem år där 80 procent av anställningen ägnas åt forskning och 20 procent av anställningen ägnas åt institutionstjänstgöring. Det är en rimlig och ändamålsenlig tolkning att kravet på heltid i

utlänningslagen anses uppfyllt om forskarutbildningen genomförs på fem år. Det framgår emellertid inte av lag, förarbeten eller praxis att doktorander med doktorandanställning under hela utbildningen måste bedriva institutionstjänstgöring om 20 procent för att leva upp till lagens krav. Det bör vara möjligt att bedöma att 80 procent forskning under fem år som en godtagbar takt, oavsett om institutionstjänstgöringen genomförts på 20 procent eller mindre. Behovet av sådan tjänstgöring kan variera över tid och doktorandanställningar kan också förlängas upp till fem år av en rad olika skäl, bl.a. om studenten genomför pedagogikkurser, sitter i doktorandrådet, har godkänd frånvaro m.m. Forskningen kan därtill i praktiken komma att ske på betydligt mer än 80 procent av heltid under perioder, även om aktivitetsgraden på papperet är 80 procent. Det avgörande bör alltså vara att doktoranden genomför sin forskarutbildning på fem år inom ramen för sin doktorandanställning – vilket hon kommer att göra.

Hon kommer genomföra sin utbildning inom fem år, vilket är den tidsram som godtogs av Migrationsverket när hon beviljades uppehållstillstånd. Hon påbörjade utbildningen i september 2021 och enligt plan kommer hon slutföra den i augusti 2026. Skälet till att Migrationsverket anser att hon ska utvisas är att hon på inrådan av sin arbetsgivare varit tjänstledig från institutionstjänstgöringen om 20 procent under cirka ett års tid för att förebygga stressrelaterad ohälsa. Migrationsverket har felaktigt kommit till slutsatsen att tjänstledigheten från institutionstjänstgöringen har haft påverkan eller åtminstone kan komma att ha påverkan på hennes möjlighet att slutföra studierna inom planerad tid. Tjänstledigheten har inte haft och kommer inte ha påverkan av två skäl. Det ena är att hon enbart varit tjänstledig från institutionstjänstgöringen medan hon fortsatte att bedriva sin forskning på 80 procent under hela perioden. Det andra är att hon innan tjänstledigheten forskat på betydligt mer än 80 procent. Om hon inte hade behövt vara tjänstledig för att undvika att gå in i väggen hade hon med andra ord slutfört forskarutbildningen på kortare tid än planerat. Om en doktorand med

doktorandanställning genomför forskningsutbildningen på fem år får det anses vara inom planerad tid även om det enligt statistik tar längre tid för de flesta. Hon kommer genomföra utbildningen på fem år och vid en helhetsbedömning bör kravet på heltid anses vara uppfyllt.

De svenska reglerna måste tolkas i ljuset av ändamålet bakom student- och forskardirektivet. En ändamålsenlig tolkning utifrån syftena bakom regelverket är ett uttryckligt krav enligt EU-rätten. Syftet med kravet på heltidsstudier, dvs. att utländska studenter ska ägna sig åt studier och inte använda tillståndet för andra ändamål, ska beaktas. Hon har inte ägnat sig åt någon annan verksamhet eller utnyttjat sitt uppehållstillstånd för studier på ett otillbörligt sätt. Hon har varit tjänstledig från institutionstjänstgöringen, men inte från studierna. Doktorandstudierna består av ett antal doktorandkurser, vilka hon har klarat av, samt av att lägga fram en avhandling av viss kvalitet och omfattning för disputation, vilket hon kommer göra inom tidsplanen. I målet har det inte ifrågasatts att hon huvudsakligen ägnat sig åt sina doktorandstudier, att hon avser att slutföra sina studier och disputera i augusti 2026 eller att hennes handledare på Göteborgs universitet anser att hon gjort framsteg i sina doktorandstudier motsvarande heltidsstudier. Att under dessa förhållanden neka henne förlängt uppehållstillstånd för att hon under en period beviljats tjänstledighet motsvarande institutionstjänstgöringen, som inte utgör en del av hennes studier, kan inte anses vara förenligt med syftena bakom utlänningslagen och student- och forskardirektivet. Migrationsverkets beslut undergräver därför det bakomliggande syftet med regelverket på just det sätt som Migrationsverket själv anger i sin handbok att myndigheten vill undvika om studierna inte kan slutföras på grund av en alltför restriktiv tolkning av reglerna.

En utvisning motverkar även syftet bakom direktivet om att attrahera och främja högkvalificerad migration. Det skulle även innebära allvarliga konsekvenser för henne då hennes möjlighet att avsluta sina studier och ta

doktorsexamen i Sverige avsevärt försvåras. Hon skulle inte heller ha möjlighet att beviljas uppehållstillstånd efter slutförda studier för att söka arbete eller bedriva näringsverksamhet. Ett utvisningsbeslut förhindrar, eller i vart fall fördröjer, därigenom en framtida forskarkarriär på obestämd tid. Vidare finns det inga motstående allmänna intressen som gynnas av att utvisa henne. Sverige går tvärtom miste om en skicklig forskare vars långa utbildning bekostats av staten genom Göteborgs universitet.

Migrationsverkets talan

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Migrationsverket anser att heltidsstudier avser studier som bedrivs med en aktivitetsgrad motsvarande 100 procent. För en doktorand kan emellertid även institutionstjänstgöring vara aktuell – en 20 procentig institutionstjänstgöring kan godtas eftersom sådan tjänstgöring i regel är sammankopplad med doktorandtjänsten. Migrationsverket har därför godtagit lösningar i vilka de faktiska studierna bedrivs till 80 procent under förutsättningen att resten av aktiviteten utgörs av institutionstjänstgöring. För Migrationsverket är därmed kravet på heltidsstudier inte uppfyllt om studenten som i det aktuella fallet inte utför sin institutionstjänstgöring. Omständigheten att arbetsgivaren är lärosätet och som beviljat studenten ledigheten är utifrån ett utlänningsrättsligt perspektiv inte relevant.

Med hänvisning till hur Migrationsverket uppfattar och även tillämpat kravet på heltidsstudier i praktiken bestrider verket den lanserade uppfattningen om att en studietakt motsvarande 80 procent utan institutionstjänstgöring eller mindre institutionstjänstgöring skulle vara tillräcklig för att uppfylla kravet på heltidsstudier så länge studierna slutförs inom fem års tid. I synnerhet om man därtill tar i beaktande att alla som påbörjar högre studier inte lyckas avsluta sina studier med en examen.

Migrationsverket har i det aktuella målet tagit del av Fahima Ayub Khans uppgifter och övervägt om det finns skäl att i det enskilda ärendet göra avsteg från kravet på heltidsstudier. Migrationsverket ser även med beaktande av vad som anförs av henne inte anledning att frångå bedömningen i det överklagade beslutet.

SKÄLEN FÖR MIGRATIONSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Prövningsram

Migrationsverkets beslut avser uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning för perioden den 10 december 2024–31 maj 2026.

Fahima Ayub Khan har yrkat att hon även ska beviljas uppehållstillstånd för en ny period, till och med den 26 augusti 2026. Migrationsdomstolen är dock förhindrad att som första instans pröva en annan tillståndperiod än den som Migrationsverket har tagit ställning till i det överklagade beslutet (jfr MIG 2008:45). Yrkandet om uppehållstillstånd för en ny period ska därför avvisas

Den i målet aktuella perioden som Fahima Ayub Khan har ansökt om har passerat. Migrationsdomstolen bedömer dock att hon har ett berättigat intresse av att få sitt överklagande prövat i sak.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

En utlänning som har antagits till en utbildning på heltid vid en läroanstalt för högre utbildning i Sverige ska, om övriga förutsättningar är uppfyllda, beviljas ett uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning (5 b kap. 3 § utlänningslagen).

Tillståndstiden för ett uppehållstillstånd enligt 1–3 §§ får efter ansökan

förlängas. Tillståndstiden får dock inte förlängas om bl.a. förutsättningarna i 1–3 och 9–11 §§ för att bevilja tillståndet i fråga inte är uppfyllda (5 b kap. 17 § första stycket och andra stycket 1 utlänningslagen).

Bestämmelserna i 5 b kap. utlänningslagen genomför student- och forskardirektivet¹. I artikel 3.3 i direktivet anges bl.a. att med studerande avses en tredjelandsmedborgare som har antagits vid en läroanstalt för högre utbildning och som beviljas inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium för att som huvudsaklig verksamhet på heltid följa ett studieprogram. Ett beslut att avslå en ansökan om förlängning av ett tillstånd ska enligt artikel 21.7 i direktivet fattas med beaktande av de särskilda omständigheterna i fallet och med respekt för proportionalitetsprincipen.

Av förarbetena till införandet av 5 b kap. utlänningslagen framgår bl.a. följande. För uppehållstillstånd för studier krävs det enligt direktivet att det ska vara fråga om heltidsstudier (artikel 3.3 i student- och forskardirektivet). Det är lämpligt att kravet på att utbildningen ska bedrivas på heltid framgår direkt av lagtexten. Frågan om hur studietakten ska beräknas bör även fortsättningsvis överlämnas till rättstillämpningen (prop. 2019/20:9 s. 67.). Beträffande bestämmelsen i 5 b kap. 17 § utlänningslagen anges bl.a. följande. De nu aktuella grunderna för att avslå en förlängningsansökan är tvingande. Vid bedömningen enligt andra stycket 1 av om förutsättningarna för tillståndet är uppfyllda ska en helhetsbedömning göras. En mindre brist i uppfyllelsen av förutsättningarna bör inte ses isolerad utan bedömas mot bakgrund av uppfyllelsen av förutsättningarna över tid (prop. 2019/20:9 s. 182.).

Av praxis angående förlängning av tillstånd för studier har migrationsöverdomstolen konstaterat att det förhållandet att en utlänning

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete (omarbetning).

uppnått godtagbara framsteg i sina studier utomlands inte ensamt kan ges en helt avgörande betydelse vid prövningen av om förlängt uppehållstillstånd ska beviljas eller inte. I stället ska en helhetsbedömning av samtliga omständigheter göras och bedömningen måste ske med beaktande av proportionalitetsprincipen (jfr MIG 2019:24 och 2021:17).

Den som är anställd som doktorand får i begränsad omfattning arbeta med utbildning, forskning, konstnärlig forskning och administration. Sådant arbete får, innan doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen har avlagts, inte omfatta mer än 20 procent av full arbetstid (5 kap. 2 § andra stycket högskoleförordningen [1993:100]).

Migrationsdomstolens bedömning

Fahima Ayub Khan har haft uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning sedan den 1 september 2021. Hennes senaste uppehållstillstånd gällde under perioden den 2 september 2023–9 december 2024. Det aktuella målet berör hennes ansökan om att förlänga uppehållstillståndet för studier inom högre utbildning vid Göteborgs Universitet för perioden den 10 december 2024–31 maj 2026.

Av inlämnat studieintyg framgår att det nya slutdatumet för Fahima Ayub Khans doktorandstudier beräknas till den 26 augusti 2026. Hon var tjänstledig från sin institutionstjänstgöring under perioden den 15 augusti 2024–31 oktober 2025. Hon har samtidigt under denna period fortsatt med sina doktorandstudier på 80 procent.

Migrationsverket godkänner i regel tillstånd för doktorander med en studietakt om 80 procent om de övriga 20 procenten utgörs av institutionstjänstgöring. Verket har dock avslagit Fahima Ayub Khans ansökan då myndigheten ansett att hon inte uppfyller kravet om heltidsstudier eftersom hon varit tjänstledig

från sin institutionstjänstgöring. Frågan i målet är således om Fahima Ayub Khan ska beviljas fortsatt uppehållstillstånd för högre studier trots att hon varit tjänstledig från sin institutionstjänstgöring om 20 procent.

Utgångspunkten vid prövningen av en förlängningsansökan enligt 5 b kap. 17 § utlänningslagen är att utbildningen avses att bedrivas på heltid. Den bestämmelsen infördes för att bl.a. genomföra artikel 21 i student- och forskardirektivet. För bestämmelser som har införts särskilt för att genomföra ett direktiv gäller att de ska tolkas mot bakgrund av direktivets ordalydelse och syfte. Enligt artikel 21.7 i direktivet ska ett beslut att avslå en ansökan om förlängning av ett tillstånd fattas med beaktande av de särskilda omständigheterna i fallet och med respekt för proportionalitetsprincipen. Detta har även framhållits i de svenska förarbetena då man vid bedömningen ska göra en helhetsbedömning och att en mindre brist i uppfyllelsen av förutsättningar inte bör ses isolerad utan bedömas mot bakgrund av uppfyllelsen av förutsättningarna över tid (prop. 2019/20:9 s. 182.). Till detta kommer även att syftet med direktivet bör beaktas varav ett av syftena är att kunna attrahera och främja högkvalificerad migration (se t.ex. skälen 3, 14 och 15). Härutöver ska medlemsstaterna behandla doktorander som forskare vid tillämpningen av direktivet (se skäl 12). Den i målet aktuella prövningen ska alltså göras med beaktande av detta.

Ett beslut att inte bevilja Fahima Ayub Khan förlängning av tillståndstiden kan innebära att hon inte kan slutföra sina studier och ta sin doktorsexamen. Det skulle också innebära att det inte är möjligt för henne att beviljas uppehållstillstånd efter slutförda studier för att söka arbete eller bedriva näringsverksamhet här. Migrationsöverdomstolen har konstaterat att sådana olägenheter för den enskilde medför att kravet på heltidsstudier inte alltid kan upprätthållas vid prövningen av en förlängningsansökan (jfr MIG 2021:17).

Det har i målet inte framkommit annat än att den aktuella tjänstledigheten inte

har haft påverkan på Fahima Ayub Khans studieresultat då intyg lämnats in som visar att hon slutfört sina studier i den takt hon haft även om hon inte var tjänstledig från institutionstjänstgöringen. Vid tillfället för domstolens prövning är Fahima Ayub Khan även nära disputation. Det har inte heller framkommit att hon haft någon annan huvudsaklig sysselsättning än just sina doktorandstudier. Hennes studier har således varit opåverkade av tjänstledigheten, som hon också blivit uppmanad till att ta för att klara av sina doktorandstudier inom avsatt tid av sin handledare och arbetsgivare. Hon har inte heller haft någon annan huvudsaklig verksamhet utöver sina faktiska studier under den tidigare, eller sökta, tillståndspanoden. Samtidigt som den faktiska studietakten varit densamma som om hon inte varit tjänstledig, dvs. 80 procent. Härtill är syftet med hennes tillstånd att faktiskt studera, även om institutionstjänstgöring har nära samband med studierna i sig är det inte syftet med tillståndet.

Vid en sammantagen bedömning av de nämnda omständigheterna framstår det inte som rimligt att avslå Fahima Ayub Khans förlämningsansökan i förhållande till de olägenheter som ett sådant beslut skulle medföra för henne. Det har inte framkommit att det funnits något annat skäl att vägra henne uppehållstillstånd. Fahima Ayub Khans skulle därför ha beviljats det sökta uppehållstillståndet. Överklagandet ska således bifallas på sådant sätt att Fahima Ayub beviljas uppehållstillstånd för perioden den 10 december 2024–31 maj 2026 (jfr HFD 2016 ref 48). Vad Migrationsverket beslutet i frågorna om utvisning upphävs därmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga 2 (FR-04).

Rätten: rådmannen Magnus Nylander.

Föredragande: